

2009-08-27
Till Socialdepartementet
103 33 Stockholm
Ref S2009/3262/ST

FSS yttrande 27 augusti 2009 över Socialtjänsten Integritet – Effektivitet (SOU 2009:32) – Betänkande av Socialtjänstdatautredningen (S 2007:09)

Ärendet

Föreningen Sveriges Socialchefer (FSS) är en av remissinstanserna för betänkande ”Socialtjänsten Integritet – Effektivitet (SOU 2009:32) – Betänkande av Socialtjänstdatautredningen (S 2007:09).

Yttrande

FSS är i stort sett positiv till utredningens förslag. Syftet med utredningen har varit att förbättra möjligheterna att ta fram statistik och urskilja verksamhetsmässiga behov av personuppgiftsbehandling och samtidigt tillgodose den enskildes krav på integritet.

Ur ett socialpolitiskt perspektiv bör eftersträvas långsiktiga lösningar som stärker den enskildes rätt till skydd för den personliga integriteten. Det finns inga enhetliga definitioner på begreppet personlig integritet. Det är mycket individuellt vad som kan upplevas kränkande. Substansen i rättigheten till att privat- och familjeliv respekteras kan man inte finna i olika länders rättsordningar utan det kan uttydas i domstolsavgöranden i enskilda fall. Ett väl fungerande samhälle kommer alltid att innebära intrång i den personliga integriteten. Avgörande är vad som kan tolereras, hur omfattande samhällets insyn får vara för att skapa och upprätthålla en god samhällsordning. Ju längre tid information lagras desto större blir också risken att den kan användas otillbörligt liksom vid utbyte mellan myndigheter.

De föreslagna lagarna och föreslagna kompletterande författningar ger ökad möjlighet till utbyte av information. FSS anser det vara tydligt reglerat. Det underlättar därmed för den enskilde att få klarhet i vad som kan förmedlas till myndigheter och redovisas i statistiska sammanställningar.

Åsiktsregistrering som kan användas som sökord anser FSS vara ett alltför stort ingrepp i den personliga integriteten och kan inte tolereras.

Att använda personnummer i statistik och verksamhetsuppföljning inom socialtjänsten ger bättre underlag för både bedömningar och beslut. Detta leder i sin tur till möjligheter att bedriva socialtjänst av god kvalitet, som kommer den enskilde till del. Socialtjänsten är i många fall beroende av andra myndigheter för att det ska bli ett bra resultat av de insatser som görs för den enskilde. Det är därför helt nödvändigt att uppgifter även på ett allmänt plan kan förmedlas till andra myndigheter, alltså inte bara i det enskilda fallet efter samtycke eller efter vad som framgår av särskild författning.

FSS anser att de som har skyddade personuppgifter fortsätter att kunna ha det.

Med hjälp av personnummer kan korrektheten i uppgifterna lättare kontrolleras samt felaktigheter rättas till, exempelvis om en person har fått fler eller fel volym av insatser. Vidare kan dubbletterposter i de lämnade uppgifterna upptäckas.

Den modell att redovisa vilka lagbestämmelser i personuppgiftslagen som är tillämpliga inom socialtjänsten i lagen om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten blir tydlig, även om man måste gå till personuppgiftslagen för att få reda på vad som gäller. FSS tillstyrker därför denna lagstiftningsteknik.

Sekretesslagen bygger på principen att sekretess gäller mellan olika myndigheter och mellan självständiga verksamheter inom en och samma myndighet. Undantag gäller i vissa mycket specifika fall. Bestämmelser om sekretess i socialtjänsten reglerades i 7 kap 4-6 § sekretesslagen. Huvudregeln är att sekretess gäller inom socialtjänsten för uppgift om enskilda personliga förhållanden om det inte står klart att uppgift kan röjas utan att de enskilde lider men.

FSS tillstyrker den föreslagna bestämmelsen som reglerar gemensam uppföljning, utvärdering och kvalitetssäkring. Möjligheten att bryta sekretess mellan hälso- och sjukvård och socialtjänst kommer att underlätta uppföljning, utvärdering och kvalitetssäkring. Utformningen av bestämmelsen möjliggör att uppgifter kan lämnas vid redovisade ändamål från myndighet inom hälso- och sjukvård till socialtjänsten, för uppgift som rör enskilda personliga eller ekonomiska förhållanden och som kan hänföras till den enskilde.

Det är olyckligt att utredningen utgått från den gamla sekretesslagen. Det gör det svårt att klart förstå innebörden av den nya lagstiftningen. Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) gäller från den 30 juni 2009.

Det är väsentligt att regeringen, Sveriges kommuner och landsting (SKL) och Socialstyrelsen tillsammans noga följer upp utvecklingen av den nya lagstiftningen för att kunna göra nödvändiga förändringar för att säkra integriteten.

Utredningen anser att öppenvårdsinsatser i form av rådgivning och stöd alltjämt inte ska omfattas av någon dokumentationsskyldighet. Kanske bör det finnas en dokumentationsmöjlighet för att få underlag till att utveckla den öppna verksamheten.

Sammanfattningsvis

anser FSS att författningsändringarna i huvudsak är bra. Möjligheten att få tillförlitliga beslutsunderlag i form av personnummerbaserad statistik och att följa upp insatserna förbättras.

Utvecklingen bör noga följas för att säkerställa den personliga integriteten.

För Föreningen Sveriges Socialchefer
Lotta Persson, ordförande